

MINISTRI KÄSKKIRI

29.11.2023 nr 159

Sotsiaalkaitseministri 27.04.2023 käskkirjaga nr 80 kinnitatud toetuse andmise tingimuste „Toidu- ja esmatarbekaubad enim puudust kannatavatele inimestele“ muutmise

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 alusel ning kooskõlas sotsiaalkaitseministri 27.04.2023 käskkirjaga nr 80 kinnitatud toetuse andmise tingimuste „Toidu- ja esmatarbekaubad enim puudust kannatavatele inimestele“ punktiga 9.1 muudan toetuse andmise tingimusi järgmiselt:

1. Asendan toetuse andmise tingimustes läbivalt arvu „2026“ arvuga „2027“.
2. Sõnastan tegevuse 2.1 „Toidu- ja esmase materiaalse abi andmine“ punktis 2.1.2 „Tegevuste sisu“ esitatud tekstiosa järgmiselt:

„Riigi poolt ostetud toidu jagamine

Piirkondades jagatakse riigi poolt ostetud toitu riigihanke tulemusel leitud teenusepakkuja (edaspidi *ostetud toiduabi pakkuja*) abil. Alates 30. oktoobrist 2023 lõpetatakse riiklikult ostetud toidupakkide jagamine ning minnakse üle toidukaartide süsteemile.

Toiduabi saajate (edaspidi ka *abisaaja*) nimekiri koostatakse STAR-ist või KOV-i andmebaasist saadavate andmete alusel automaatselt. KOV hindab inimese toiduabi vajadust ja võimalikku vajadust abi koju kätte saada. Elluviija tellib toidu riigihankega leitud hulгимүүjalt, kes toimetab selle ostetud toiduabi pakkuja toidujagamise punktidesse. Ostetud toiduabi pakkuja komplekteerib toidupakid ning jagab need kokkulepitud kuupäevadel abisaajatele. Varjupaigas olevatele abisaajatele jagatakse toiduabi asutuse juhi korraldamisel. Toiduabi jagatakse neljal korral aastas, jagamise perioodid lepitakse kokku elluviija ja ostetud toiduabi pakkuja vahel. Toidupaki sisu koostab elluviija koos Tervise Arengu Instituudiga.

Toiduabi, millele abisaaja ei ole kokkulepitud kuupäevadel ostetud toiduabi pakkuja ladustamiskohta järele tulnud, jagab ostetud toiduabi pakkuja kümne päeva jooksul abisaajale, olenemata sellest, kas inimene on vastaval toidujagamise perioodil toiduabi saanud või mitte. Täiendaval jagamisel võib eelistada abisaajaks olevaid lapse ja töötu ülalpeetavaga peresid. Kui pärast kokkulepitud kuupäevi on jagamata toitu alles vähem kui 5% toidu üldkogusest, võib täiendava jagamise perioodi lühendada või täiendava jagamise korraldamata jätta, milles elluviija ja ostetud toiduabi pakkuja eraldi kokku lepivad.

Toiduabi, millele abisaaja ei ole kokkulepitud kuupäevade jooksul ostetud toiduabi pakkuja ladustamiskohta järele tulnud ja mida ei ole täiendaval jagamisel ära jagatud, antakse üle KOV-idele või varjupaikadele abisaajatele täiendavaks jagamiseks, olenemata sellest, kas inimene

on vastaval toidujagamise perioodil toiduabi saanud või mitte. Üleandmise kohta koostatakse akt.

Toidukaartide süsteemi ülesehitus

Toidukaartide süsteemi puhul korraldatakse riigihange Eesti eri piirkondades teenusepakkuja (edaspidi *toidukaarditeenuse pakkuja*) leidmiseks. Toidukaarditeenuse pakkujaks saab olla kaubandus- või toitlustusettevõtte, kellel on kauplusi üle Eesti või riigihanke piirkonnas.

Toidukaartide süsteemi puhul saavad abisaajad võimaluse osta endale sobival ajal toidukaarditeenuse pakkuja või tema koostööpartneri kõikidest kauplustest (või e-poest) toidu- ja esmatarbekaupu. Leibkonna kohta väljastatakse üks ühine kaart. Abivajaja saab teha ise valikuid ostetavate kaupade kohta heakskiidetud kaubagruppide raames (keelatud on alkoholi-, tubaka- ja lototooted ning kinkekaardid). Varjupaigas olevatele abivajajatele teeb sisseostud majutusteenust pakkuva asutuse juht.

Elluviija (Sotsiaalministeerium):

- määrab abisumma isiku kohta;
- korraldab abivajajate nimekirjade jõudmise toidukaarditeenuse pakkujani;
- järgib hangete korraldamisel keskkonnasäästlikkuse printsiipe;
- tasub toidukaarditeenuse pakkujale vastavalt lepingule abivajajate poolt toidukaartide eest ostetud toidu- ja esmatarbekaupade eest;
- tasub toidukaarditeenuse pakkujale KOV-i sotsiaaltöötaja poolt kojukande vajadusega abisaajaks märgitud isikutele kojukandega seotud transpordikulud;
- tasub toidukaarditeenuse pakkuja projekti juhtimise kulu;
- tasub elluviija etteantud riigihanke materjalide juures välja toodud kirjelduse järgi toidukaarditeenuse pakkuja tehtud IT-arenduste ja toidukaartide süsteemi käivitamise ning võimalikult innovaatiliste lahenduste rakendamise eest;
- nõustab toidukaarditeenuse pakkujat teenuse parima osutamise protsessi väljatöötamisel ja teenusepakkuja poolt elluviijale esitatavate aruannete koostamisel;
- koostab Euroopa Komisjonile seirearuanded;
- teeb järelevalvet teenuse kvaliteedi ja sujuva toimimise üle.

KOV (koostööpartner):

- fikseerib STAR-is või KOV-i andmebaasis automaatselt toiduabi saajad vastavalt KOV-i makstavale toetusele ja sihtrühma kuulumisele;
- kui abivajajate andmed fikseeritakse KOV-i andmebaasis, edastab KOV andmed elluviija korraldatud riigihanke tulemusena leitud toidukaarditeenuse pakkujale;
- hindab punktis 2.1.4 nimetatud sihtrühma kuuluvate inimeste võimekust toidupakile järele tulla või toidukaarti teenusepakkuja kaupluses iseseisvalt kasutada. Kui inimesel see võimekus puudub, teeb KOV vastava kande STAR-i või KOV-i enda andmebaasi. Vältimatuks juhuks toidu koju toimetamisel on eelkõige raskendatud liikumisvõimalus, mis on tingitud: 1) puudest; 2) pikaajalisest haigusest; 3) abivajajal mõistliku transpordiühenduse kasutamise võimaluse puudumisest;
- abivajajale, kes vajab kauba ostmisel abi, korraldab sotsiaaltöötaja kas e-poe kaudu või volitusega kaupluses toiduainete ostmise;
- kojukande vajadusega abivajajatele korraldab sotsiaaltöötaja toidu kojukande, mille eest maksab elluviija;
- nõustab ja juhendab abivajajat toiduabiga seonduvas, annab teada toidukaardi kättesaamise aja, nõustab ja jagab info teiste toetusmeetmete kohta;
- saadab toidukaarditeenuse pakkujale üks kord kvartalis oma piirkonnas asuvate varjupaikade aadressid ja majutusteenust saavate abisaajate arvu;
- teeb koostööd toidukaarditeenuse pakkuja, toiduabi jagaja ja elluviijaga;
- informeerib probleemidest ja tõrgetest otsekohe elluviijat ja toidukaarditeenuse pakkujat.

Toidukaarditeenuse pakkuja (leitakse riigihankega):

- tagab toidukaartide olemasolu ja kasutamise täislahenduse või töötab välja ID-kaardipõhise süsteemi – toidukaarti peab saama kasutada kõikides toidukaarditeenuse pakkuja või tema koostööpartneri kauplustes Eestis ja e-poest ostmisel (kui toidukaarditeenuse pakkujal on e-poe lahendus) sõltumata piirkonnast;
- laeb toidukaartidele abisumma;
- tagab abisaajale või tema leibkonna liikmele või eestkostjale, samuti varjupaiga majutusasutuse juhile toidukaartide kätetoimetamise, vajaduse korral vahetamise;
- tagab selle, et toidukaardiga ei saa osta alkoholi-, tubaka- ja lototooteid ega kinkekaarte;
- tagab kojukande vajadusega abivajajatele kauba kojuveo (kojukande puhul tehakse tihedat koostööd KOV-i sotsiaaltöötajaga).“.

3. Täiendan toetuse andmise tingimusi punktiga 2.4 järgmises sõnastuses:

„2.4. Sihtrühmale kaasnevate meetmete pakkumine: innovaatilised lahendused annetatud toiduabi kogumiseks ja jagamiseks**2.4.1. Tegevuse eesmärk**

Tegevuse eesmärk on leida innovaatilised lahendused ülejääva kvaliteetse („parim enne“ ja „kõlblik kuni“ märgistusega) toidu kogumiseks ja jagamiseks ning käivitada katseprojektid Eesti eri piirkondades, kaasates erasektorit, sealhulgas mittetulundussektorit.

2.4.2. Tegevuse sisu

Katsetatakse uudseid sekkumisi, et leida lahendused, mis loovad toidu- ja kaubandusettevõtete lähedusse võimalused toidu võimalikult lihtsaks jagamiseks puudust kannatavatele inimestele. Toetatakse töökorraldusliku süsteemi väljatöötamist ja käivitamist ning sidumist STAR-i abisaajate süsteemiga. Eesmärk on luua seos KOV-i, abivajaja ja kogukondliku algatuse vahel.

Innovaatiliste lahenduste leidmiseks korraldatakse hange, mis kuulutatakse välja 2024. aasta esimeses pooles.

2.4.3. Tegevuse tulemus

Eestis on vähemalt kahes eri piirkonnas või linnas loodud süsteem, mis tagab kiire toidu kättesaamise ja inimeste toetamise toiduga. Konkreetsed piirkonnad, kus tegevusi ellu viiakse, selguvad tegevuse käigus. Toitu jagatakse toidu ülejäämise koha ligidal ning toit peab olema kättesaadav vähemalt üks kord kuus. Tegevuste puhul on oluline silmas pidada, et toidu kättesaamine oleks ligipääsetav ja kättesaadav ka erivajadusega inimestele. Tegevuse tulemusena vähenevad lao- ja transpordikulud ning keskkonnamõju.

2.4.4. Sihtrühm

Tegevuse sihtrühm on majanduslikult raskes olukorras olev füüsiline isik või leibkond (vanem/hooldaja ja samal pinnal elavad alaealised lapsed), kelle abivajaduse on välja selgitanud KOV-i sotsiaaltöötaja.

2.4.5. Tegevuse abikõlblikkuse periood

01.10.2023–31.12.2027

2.4.6. Tegevuse elluviija

Sotsiaalministeerium.“

4. Täiendan toetuse andmise tingimusi punktiga 7.2.8 järgmises sõnastuses:

„7.2.8 lähtuma toodete ja teenuste hankimisel keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumitest.“

5. Muudan toetuse andmise tingimuste punkti 9.7 ja sõnastan järgmiselt:

„9.7. RA võib TAT-d muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või elluviijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. Kui TAT rakendamisel on kalendriaasta lõpu seisuga tekkinud eelarveliste vahendite jääk, on RA-l õigus vähendada kogueelarvet kalendriaasta kasutamata jäänud eelarve summa ulatuses.“

6. Muudan toetuse andmise tingimuste punkti 9.9.1 ja sõnastan järgmiselt:

„9.9.1 tegevuste kirjelduse ja eelarve kulukohtade kaupa esitamist ja muutmist;“

7. Muudan toetuse andmise tingimuste punkti 9.10 ja sõnastan järgmiselt:

„9.10. RA vaatab punkti 9.9 kohase muudatustaotluse läbi 20 tööpäeva jooksul ning puuduste mitteesinemise korral esitab muudetud dokumendid ministrile kinnitamiseks.“

8. Asendan lisa 1 „TAT eelarve kulukohtade kaupa“ käesoleva käskkirja lisaga 1 „TAT eelarve kulukohtade kaupa“ (lisatud).

9. TAT muudatuse punkt 4 jõustub üldises korras. TAT muudatuse punktid 1–3 ja 5–8 jõustuvad tagasiulatuvalt alates 01.04.2023.

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Riisalo
sotsiaalkaitseminister